

Отже, екстенсивність інвазії становила 38,9 %: безпорідні коти – 22,2 %, породисті коти – 16,7 %. Водночас інтенсивність інвазії в середньому становила $6,4 \pm 0,4$ екз./гол. У безпорідних II була вищою, порівняно з породистими котами (8,5 / 4,1 екз./гол).

Висновок. Таким чином, результати наших досліджень показали, що ураженню блохами найбільш часто піддаються безпорідні коти у молодому віці.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні сезонної динаміки та визначення терапевтичної й економічної ефективності інсектоакарицидних препаратів за ктеноцефальозу у котів.

Література

1. Pathogens in fleas collected from cats and dogs: distribution and prevalence in the UK / S. Abdullah et al. *Parasites & Vectors*. 2019. № 12. P. 71.
2. Beaucournu J. C., Menier K. Le genre *Ctenocephalides* Stiles et Collins, 1930 (Siphonaptera, Pulicidae). *Parasite*. 1998. № 5 (1). P. 3–16.
3. Survey of flea infestation in dogs and cats in the United Kingdom during 2005 / R. Bond et al. *Veterinary record*. 2007. № 160 (15). P. 503–506.
4. Горб К. О. Епізоотологічні особливості ктеноцефальозу собак в умовах міста Полтави. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2019. № 1. С. 216–221.
5. Кручиненко О. В. Ектопаразити собак і котів (поширення та лікування). *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2020. № 3. С. 241–250.
6. Prevalence of fleas and gastrointestinal parasites in free-roaming cats in central Mexico / G. J. Cantó et al. *PLOS One*. 2013. № 8 (4). e60744.
7. The cat flea (*Ctenocephalides f. felis*) is the dominant flea on domestic dogs and cats in Australian veterinary practices / J. Slapeta et al. *Veterinary parasitology*. 2011. № 180 (3–4). P. 383–388.

ПОШИРЕННЯ ОТОДЕКТОЗУ У КОТІВ (ОГЛЯД)

Кручиненко О. В., д. вет. н., доцент,

Фортуна Д. В., здобувач вищої освіти ступеня Магістр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

Актуальність проблеми. *Otodectes cynotis* – кліщ належить до родини Psoroptidae, що мешкає переважно у зовнішньому слуховому проході та іноді на прилеглій шкірі голови у собак, кішок, лисиць, тхорів і навіть людини [7]. Це неріючий поверхневий кліщ, який живиться тканинною рідиною та залишками

[7]. Зараження кліщем призводить до симптомів свербіжу [8] та зовнішнього отиту, який характеризується еритемою вушного каналу та наявністю темно-коричневого церумінозного вушного ексудату [7]. Поширеність кліща у котів коливається в межах від 9 до 37 % у Флориді (США), Греції та Японії [4, 8, 12].

Паралельно з дослідженнями середовища проживання, віку, походження, статі, породи та сезону огляду науковці досліджували поширеність *Otodectes cynotis* у 679 домашніх кішок. *O. cynotis* був виявлений у 64 (9,4 %) із 679. Поширеність була значно вищою у кішок, які утримуються на вулиці (16,6 %), ніж у котів, які утримуються в приміщенні (8,3 %, $P < 0,05$) або у кішок, які утримуються як у приміщенні, так і на вулиці (4,6 %, $P < 0,01$). Не було помічено значних відмінностей у поширеності щодо віку, походження, статі, породи чи сезону обстеження [10].

У районі Ахваз, на південному заході Ірану було обстежено кішок на предмет захворювання на отодектоз. Двадцять вісім з 122 досліджених тварин (22,95 %) дали позитивний результат на *O. cynotis* у віці старше 3 років (40 %, 6 із 15) та у зимовий період (32,14 %; 18 із 56). Різниця була незначною залежно від статі та віку господаря ($p > 0,05$), але була значна різниця між зимовим та літнім сезоном ($p < 0,05$). Інтенсивність зараження коливалася від 5 до 33 (середня інтенсивність 16,54) кліщів на заражену кішку [9].

Дослідниками з Іспанії встановлено, що 296 кішок із муніципалітету Мурсії (південний схід Іспанії) були уражені збудником *O. cynotis*, що склало 30 % [5]. Бразильськими науковцями з'ясовано, що екстенсивність інвазії серед кішок була на рівні 52,6 % (80/152) [11].

Інвазія *O. cynotis* була відзначена у 3/341 кішки (0,9 %, 95 % довірчий інтервал ДІ=0,3–2,6) [10]. *Otodectes cynotis* (9,8 %, 97/987) є одним з найпоширеніших ектопаразитів на території Італії [6].

Всього за 2014 р. було обстежено 41 особу тварин, з яких 17 собак віком від 2 місяців до 9 років та 24 кішки віком від 3 місяців до 10 років. Екстенсивність інвазії *O. cynotis* кішок становила 75 %, водночас отодектозом в основному хворіли тварини у віці 1–12 місяців (100 % кошенят). Крім того, найбільш схильні до отодектозу виявилися самці – 77,7 % [2].

Згідно досліджень проведених у м. Києві, із 347 котів різних вікових груп 23 були уражені *Otodectes cynotis*. Встановлено ступінь ураження отодектозом котів різного віку. Зараженість котенят у віці до 2 місяців була мінімальною і становила 4,3 %. З віком зараженість молодняка 2–4 місяців підвищувалась до 9,3 %, у котів 5–6 місяців – до 15,7 %. Максимальний ступінь зараження котів відмічався у віці 7–12 міс. (20,0 %) та 1–2 роки (18,0 %). Найбільша ураженість отодектозом відмічалась у котів віком від 0,5 до 2 років. Під час дослідження

тварин відзначали, що самці більш сприйнятливі до захворювання на отодектоз, ніж самки, відповідно 16–69,6 % та 7–30,4 % [1].

Іншими дослідженнями було встановлено, що коти на отодектоз хворіють частіше, ніж собаки. Від загальної кількості хворих тварин коти становили 61,8 %, а собаки – 38,2 %. Найбільш схильні до отодектозу коти та собаки до 1 року і старше 6 років. Хворі коти до 1 року становили 68,6 %, старше 6 років – 16,54 %. Отодектоз зустрічається протягом всього року, але у котів найбільшу ураженість спостерігали навесні – 31,1 % та восени – 31,5 % [3].

Висновок. Таким чином, аналіз літературних джерел свідчить про широке поширення отодектозу серед котів як на території України, так і за її межами.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні поширення отодектозу на території м. Полтава, сезонної динаміки та визначення терапевтичної й економічної ефективності протипаразитарних препаратів за ураження котів збудником *Otodectes cynotis*.

Література

1. Гальчинська О. К., Козловська А. В. Отодектоз котів: сучасні підходи у діагностиці та лікуванні. *Наукові доповіді НУБіП України*. 2015. № 6 (55). С. 1–8.
2. Москвина Т. В., Железнова Л. В. Отодектоз собак и кошек в г. Владивосток. *Аграрный вестник Урала*. 2015. № 8 (138). С. 36–39.
3. Номерчук Д. Г., Семенко О. В. Особливості поширення отодектозу м'ясоїдних. *Науковий вісник НУБіП України. Серія : Ветеринарна медицина, якість і безпека продукції тваринництва*. 2018. Вип. 293. С. 175–178.
4. Prevalence of ectoparasites in a population of feral cats from north central Florida during the summer / L. H. Akucewich et al. *Veterinary parasitology*. 2002. № 109 (1–2). P. 129–139.
5. *Otodectes cynotis* in urban and peri-urban semi-arid areas: a widespread parasite in the cat population / A. Fanelli et al. *Journal of parasitic diseases*. 2020. № 44 (2). P. 481–485.
6. Prevalence and risk factors associated with cat parasites in Italy: a multicenter study / M. Genchi et al. *Parasites & Vectors*. 2021. № 14. P. 475.
7. Harvey R. G., Harari J., Delauche A. J. *Ear Diseases of the Dog and Cat*. Ames: Iowa State University Press, 2001. P. 86–89.
8. Lefkaditis M. A., Koukeri S. E., Mihalca A. D. Prevalence and intensity of *Otodectes cynotis* in kittens from Thessaloniki area, Greece. *Veterinary Parasitology*. 2009. № 163. P. 374–375.

9. Mosallanejad B., Alborzi A. R., Katvandi N. Prevalence and Intensity of *Otodectes cynotis* in Client-owned Cats in Ahvaz, Iran. *Asian Journal of Animal and Veterinary Advances*. 2011. № 6. P. 642–647.
10. Naoyuki I. T. O. H., Sayako I. T. O. H. Prevalence of *Otodectes cynotis* Infestation in Household Cats. *Journal of the Japan Veterinary Medical Association*. 2002. № 55 (3). P. 155–158.
11. Prevalence and Clinical Aspects of *Otodectes cynotis* Infestation in Dogs and Cats in the Semi-arid Region of Paraíba, Brazil / J. T. Silva et al. *Acta Scientiae Veterinariae*. 2020. № 48. P. 1725.
12. Factor affecting the frequency of ear canal and face infestation by *Otodectes cynotis* in the cat / S. T. Sotiraki et al. *Veterinary parasitology*. 2001. № 96 (4). P. 309–315.
13. Otoscopy and aural cytological findings in a population of rescue cats and cases in a referral small animal hospital in England and Wales / S. Tyler et al. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 2020. № 22 (2). P. 161–167.

ПАРАЗИТОЦЕНОЗИ КИШКОВОГО КАНАЛУ ГОЛУБІВ СХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Люлін П.В., к. вет. н., доцент

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Актуальність проблеми. Значна мобільність і різноманітність господарського використання голубів (поштові, спортивні, декоративні, м'ясні та інші) можуть суттєво впливати на епізоотичну ситуацію щодо поширення інвазійних хвороб та еколого-паразитарне забруднення навколишнього середовища, поширення ендopазитозів кишкового каналу, формуванню паразитарних систем і відповідно паразитоценозів кишкового каналу із певними взаємозв'язками та взаємодією між його співчленами – представниками найпростіших, гельмінтів і їх асоціацій [1–4].

Мета роботи: дослідити поширення, видовий склад (біорізноманітність) збудників паразитоценозів кишкового каналу голубів східного регіону України.

Матеріал і методи досліджень. Об'єктом досліджень були різновікові групи голубів східного регіону (Харківська, Донецька, Сумська і Полтавська області) України. В роботі користувались епізоотологічними, клініко-паразитологічними, копроскопічними, математико-статистичними методами досліджень [5–8].